

ב"ה

קובץ לאפשה לה

גליון א' [ז]
שבת בראשית - כ"ו תשרי ה'תשע"ג

תומכי תמימים ליובאוויטש - קווינס

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה

קובץ

לאפשה לה

הערות וביאורים מתלמידי
ישיבת תורת"ל קווינס

שבת בראשית – כ"ז תשרי ה' תשע"ג

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובת המערכת

ZohirTfei@gmail.com

פתח דבר

אודה ה' בכל לבב שזיכנו להוציא לאור בזה את הקובץ לאפשה לה הראשון בשנה זו – שנת ה'תשע"ג לנחת רוח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

הקובץ הזה כלול מהערות וביאורים בנגלה, חסידות, עניני גאולה ומשיח ועוד שנכתבו על ידי התמימים והצוות של ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש דקווינס.

ע"פ הכלל הידוע ש"פותחין בדבר מלכות" מדפיסים את שיחת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח ביחידות לתמימים ה'תשנ"ב, שהיא השיחה האחרונה ששמענו לעת עתה המיועדת לתלמידי התמימים.

הקובץ יו"ל לקראת שבת בראשית "ויעקב הלך לדרכו" ולקראת יום הבהיר כ"ו תשרי – היום בו "דידן נצח" לעיני כל העמים בנוגע לדברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח בקשר למשפט הספרים – ה'תשע"ג.

בתור הוספה הננו מדפיסים יומן מפורט של כ"ו תשרי ה'תש"נ מתוך קובץ בית חיינו שיצא לאור בימים ההם.

אין צורך להפליג בתיאורים אודות החביבות המיוחדת שרוחש כ"ק אדמו"ר מלך המשיח להדפסת קובצי חידושי תורה של התמימים וכפי שהזכיר פעמים רבות את דברי כ"ק אדמו"ר הזקן ש"כל אחד יכול . . . לחדש שכל חדש בתורה . . . ומחוייב בדבר".

ובפרט שהדפסת חידושי תורה הוא מהדברים שמזרזים את הגאולה האמיתית והשלימה, כדברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח בשיחת שבת פרשת נשא תנש"א "ובפשטות – התחדשות והוספה בלימוד התורה מתוך חיות ותענוג עד שמחדש חידושים בתורה . . . כידוע ש"כל איש ישראל יכול לגלות תעלומות חכמה ולחדש שכל חדש בתורה, הן באגדות הן בנגלה הן בנסתר,

ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

כפי בחי' שרש נשמתו, ומחוייב בדבר", כולל ובמיוחד – התחדשות והוספה בלימוד והפצת פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות, מעין ודוגמא ו"טעימה" מתורתו של משיח ('טועמי' חיים זכו'), שלכן עי"ז מזרזים וממהרים ופועלים ביאת דוד מלכא משיחא".

* * *

מבקשים אנו מכל מי שי לו הערות או הארות על הנדפס בקובץ זה שישלחם לכתובת הנדפסת מעבר לדף השער כדי שנוכל לשלבם בקובץ הבא היוצא לאור אי"ה לקראת י"ט-כ' כסלו שנה זו.

* * *

ויהי רצון שע"י הדפסת חידושי תורה "לאפשה לה לאורייתא", להוספה האמיתית בתורה – "תורה חדשה מאיתי תצא" בהתגלות כ"ק אדמו"ר משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

המערכת

אסרו חג דחג הסוכות ה'תשע"ג
ק"י שנה להולדת כ"ק אד"ש וס"ג שנה למלכותו
מאתיים שנה להסתלקות אדה"ז נ"ע

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ו תשרי ה'תשע"ג

11..... דבר מלכות

נגלה

12..... ביאור שיטת רש"י במספר העליות

14..... ביאור על מהר"ם על תוס' ד"ה שנים אוחזין

17..... ביאור בתוס' ד"ה קידה על אפיים

18..... בנין ירושלים לפני קיבוץ גלויות

19..... כתיבת ספרים בכל לשון

20..... מניח ידו תחת ידה

22..... בענין הנ"ל

גאולה ומשיח

23..... אוה"ע אינם רוצים הגאולה?

תורתו של משיח

27..... עונש הגויים – דבר רצוי או בלתי רצוי

פשוטו של מקרא

30..... הסכמת המשפחה לנישואי יצחק ורבקה

שונות

31..... גיור רחב הזונה

הוספה

31..... יומן כ"ו תשרי

דבר מלכות

בס"ד. "יחידות" לתלמידי הישיבות שיחיו הנחה בלתי מוגה

א. נמצאים אנו עתה לאחר שבת פרשת בראשית, וידוע הציווי והנתינת כח של נשיא דורנו בנוגע להנהגה דשבת בראשית.

והנה, "בראשית"¹ פירושו שכל הבריאה כולה היתה בשביל "ב' ראשית", "בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית"². ובזה גופא, הרי כמאמר חז"ל³ — "מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר", כולל גם למחשבתה של התורה כדאיא בתנא דבי אליהו⁴ ד"ישראל קדמו" לתורה.

ולוסיף — שענין זה (מעלת ישראל על התורה) נרמז גם בפסוק זה גופא "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", היינו שבשביל ה"ראשית" היו שני הענינים דשמים וארץ ב"י"ת, אשר ענין זה ישנו רק ב"ישראל". שכן, בנוגע ל"תורה" מצינו, ש"שמים" ו"ארץ" הם ב' חלוקות ב' זמנים שונים — שבתחילה היתה התורה בשמים, ואח"כ הגיע הזמן ד"מן השמים השמיעך את קולו"⁵, בעשרת הדברות, שאז ניתנה התורה למטה, ומאז הרי התורה "לא בשמים היא"⁶, אלא דוקא למטה ב"ארץ". משא"כ בנוגע ל"ישראל" — כל יהודי וכל בני ישראל, אנשים נשים וטף — שבשבילם נבראו שני הענינים ב"י"ת, "את השמים ואת הארץ" — שמים וארץ וכל צבאיהם⁷.

וממילא מובן שישאל קודמין לכל דבר, במיוחד לכל עניני שמים וארץ וכל צבאיהם שנבראו בשבילם.

(1) בראשית א, א.
(2) פרש"י ורמב"ן עה"פ.
(3) ב"ר פ"א, ד.
(4) רבה — פי"ד.
(5) ואתחנן ד, לו.
(6) נצנים ל, יב. ב"מ נט, ב.
(7) ראה פרש"י בראשית א, יד.

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ו תשרי ה'תשע"ג

ב. ומ"קדימה" זו מוכן, שכל תלמיד הלומד תורה, וכל ילד הלומד תורה, ועד לכל ילד קטן הלומד א-ב – מבטיחה לו התורה, תורת אמת, שהקב"ה בעצמו דואג לו, למילוי כל המצטרך לו, בכל עניני הבריאה – אף שהשפעת המצטרך לו בפועל נעשית (מהקב"ה עצמו) ע"י הוריו, שהם שותפיו של הקב"ה, כביכול, בילדיהם.

אלא שהקב"ה מוסר להורים גם את החלק שלו בשותפות, ועושה אותם שלוחים בזה, כך שההורים הם אלה שצריכים לדאוג לכל צרכי הילד, הן המצטרך לו ברוחניות והן בגשמיות.

וברוחניות – הרי זה כולל גם מה שאינו שייך ללימוד התורה שלו, שהרי ישנם גם ענינים רוחניים שתוכנם הוא מנוחת הנפש ומנוחת הגוף של הילד, ומילוי תפילותיו ובקשותיו, הן בקשותיו מהקב"ה, והן בקשותיו מהוריו שיעזרו לו בכל עניניו.

ג. ויהי רצון שמהדיבור בכל ענינים אלו, יתוסף בכל אחד מתלמידי הישיבות כאן, ובכל אחד מתלמידי הישיבות בכל מקום שהם – שילמדו את כל התורה כולה!

וכהדיוק בזה – שהכוונה לכל התורה כולה בפשטות! !

וממילא, כיון ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא"⁸, הרי כשהוא לומד את כל התורה פעולתו היא ג"כ בכל ה"עלמא", הכולל שמים וארץ וכל צבאיהם, שע"י לימודו בתורה, ובפרט (בתורה גופא) בענינים הקשורים עם עולם הזה התחתון, הרי הוא ממשיך תוספת בברכות ה', בכל עניני העולם.

ולכל לראש – בכל הענינים המצטרכים לשיבות שלהם, ובכל המצטרך לתלמידים עצמם, הן בגשמיות והן ברוחניות, בכדי שתהי' להם מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, שאז תינתן להם היכולת ללמוד תורה מתוך מנוחה אמיתית.

ובפרט שהמדובר הוא במנוחה כזו, שעוזרת להם ומסייעת להם; ישנה מנוחה הגורמת להירדם... אבל אצלם הרי זה להיפך, שהמנוחה גורמת ומביאה הוספה בעמקות השכל, ובגדלות השכל, וכמו כן ברחבות השכל, כמדובר כמה פעמים.

ד. ועוד והוא העיקר – שמכיון שכפי שמתייצבים ("ווי מ'שטעלט זיך אַוועק") בשבוע דפרשת בראשית, ובפרט בשבת בראשית – כך "הולך" ("אַזוי גייט עס") כל השנה כולה, הרי לכל לראש "אַזוי גייט עס" בנוגע לכל התורה כולה⁹, שהרי פרשת בראשית היא הפרשה הראשונה בכל התורה כולה.

ויהי רצון שכל אחד מכם יוסיף בלימוד כל התורה כולה (כנ"ל), החל מקביעת עתים בלימוד הרמב"ם – הכולל את כל התורה כולה¹⁰. וכפי שאדמו"ר הזקן מאריך¹¹ במעלה הכי גדולה של ידיעת כל דיני התורה כולה, וכמדובר כמה פעמים¹².

(8) זח"ב קסא, סע"א ואילך.

(9) ראה לקו"ש ח"ב ע' 449. ח"כ ע' 556. וש"נ. וראה ספר השיחות תרצ"ו – חורף ה'ש"ת ע' 203.

(10) ראה הקדמת הרמב"ם לספר יד החזקה.

(11) ה'ל' ת"ת פ"א ה"ד. רפ"ב. פ"ב ה"י.

שיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

אלא שביחד עם זה, ישנם כמה חלקים בתורה, וכולם מוכרחים. וע"ד וכדוגמת מה שב"ברא עלמא" הכולל שמים וארץ, הרי השמים משפיעים בארץ, ודוקא עי"ז הארץ מצמיחה פירות, פירות נעימים הנצרכים לכל העולם כולו, ומביאים שמחה וטוב לבב – עד"ז הוא ג"כ בתורה (ב"אסתכל באורייתא") הכוללת שמים וארץ, שזהו החילוק בין תושב"כ ותושבע"פ, ובתושבע"פ גופא – בין לימוד המשנה, שהיא בלשון קצרה וברורה, ולימוד הגמרא, דמכיון שלשון המשנה הוא קצר, והרי צריכים לידע גם את השקלא וטריא שבדבר – מוכרחים ללמוד גם את הגמרא, ודוקא באריכות, ודוקא בפלפול וכו'.

ויהי רצון שלימוד התורה שלכם יכלול את כל חלקי התורה. וזה קשור גם עם מילוי רצונו של אדמו"ר הזקן – לימוד כל התורה כולה, שעפ"ז מובן שזהו ענין שיש לו הגבלה. וזאת ניתן לקיים בפועל ע"י לימוד הרמב"ם באופן שמסיימים את כולו מתחילתו ועד סופו.

וע"ד סיום הרמב"ם שסיימו זה עתה, בתחילת שבוע זה – בו סיימנו את הלימוד באחד המחזורים דלימוד הרמב"ם, ומיד אח"כ התחילו עוד הפעם מתחילת הרמב"ם, וגם זה – על מנת לסיימו במשך השנה הבאה, כיון שהלימוד הוא מתאים להמנהג שנתפשט – לימוד ג' פרקים ליום, שאז מסיימים בכל שנה את הרמב"ם, עכ"פ פעם אחת.

ה. ויהי רצון שתוסיפו בהתמדה ושקידה בשיעורים בתורה, ויתירה מזו – לימוד התורה ללא שום שיעורים, וללא מדידה והגבלה כלשהי! ...!

ועד שגם כשמתעוררים באמצע השינה, חושבים מיד בלימוד התורה, ויתירה מזו – אפילו בשעת השינה חולמים על ענין בתורה!¹³ כולל גם – פלפול בתורה! ...!

ויהי רצון, כמדובר כמה פעמים – שתוסיפו עוד יותר בהתמדה ושקידה בפשטות, הן בלימוד נגלה דתורה והן בלימוד פנימיות התורה, אשר פנימיות התורה ישנה הן בנוגע לעניני משנה שבתורה, והן בנוגע לענינים שבגמרא, וכמו כן – הן בנוגע לענינים שבתושב"כ והן בנוגע לענינים שבתושבע"פ.

ותירה מזו, לימוד פנימיות התורה ישנו גם בנוגע לכך שלכל אחד מכם ניתן הכח לחדש בתורה¹⁴ – "לאפשה לה"¹⁵, ועד לחידוש באופן כזה שיחול עליו השם ד"תלמיד ותיק"¹⁶, שחידש חידוש אמיתי בתורה.

ובפרט, כנהוג לאחרונה – שמשתדלים לפרסם את אותם הענינים שמתייגעים עליהם עד שמגיעים לידי שקלא וטריא אמיתית, המיוסדת על כללי התורה – פרסום בכתב, או באופן דדפוס. וכמדובר כמה פעמים בזה בשנים הכי אחרונות.¹⁷

12) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 230 ואילך. ובכ"מ.

13) ראה ד"ה צהר תעשה לתיבה תרצ"ה (סה"מ קונטרסים ח"ב שד"מ, א). הועתק ב"היום יום" ד טבת. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1026.

14) ראה הלי"ת לאדה"ז פ"ב הי"ב.

15) זח"א יב, ב.

16) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. וראה לקו"ש ח"ט ע' 252. וש"נ.

17) ראה ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 249.

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ו תשרי ה'תשע"ג

ו. והי רצון שיקויים הענין המובא בסיום ספר הרמב"ם – שבימים ההם יתבטלו כל הענינים שהם מניעות ועיכובים ללימוד התורה, וממילא ילמדו תורה מתוך שמחה וטוב לבב, עד ללימוד התורה באופן ד"כמים לים מכסים"¹⁸. והיינו, שלומד התורה מתכסה ומתבטל לגמרי בהענין בתורה שלומד – "כמים לים מכסים".

ולהוסיף, שהלימוד באופן זה הוא נעלה יותר מה"יחוד נפלא" המבואר (בפשטות) בספר התניא בתחילתו¹⁹. שכן, ה"יחוד נפלא" נעשה ע"י לימוד התורה בכלל, וכלימוד התורה גופא – ישנה דרגה נעלית ביותר, שלא (רק) שהלומד נעשה "מיוחד ביחוד נפלא" עם הענין הנלמד (היינו, שמציאותו ישנה, אלא שהיא מאוחדת ומיוחדת "ביחוד נפלא" עם התורה שלומד), אלא הוא מתבטל לגמרי ומתכסה לגמרי, עד שמציאותו אינה ניכרת כלל, ע"ד הביטול ד"כמים לים מכסים", שלא רואים את ה"ים" כלל, כי אם את ה"מים" המכסים בלבד.

ועל דרך זה – כשמביטים על בחור ישיבה אמיתי ("אויף אַן אמת'ן ישיבה-בחור") – רואים מיד את המציאות האמיתית שלו, מציאות התורה!...

ומציאות התורה נעשית "כמים לים מכסים" – בנוגע לעולמו, בכל פרטי חייו, בתור תלמיד פרטי במיוחד. ונוסף לזה, הוא משפיע כך גם על חבריו, באופן ד"מהם יראו וכן יעשו"!

ובמיוחד, בנוגע לחברים שאתם לומדים יחד בחברותא, "שנים שיושבין ועוסקין בתורה"²⁰, או "שלשה", או "חמשה", או "עשרה", ועד ל"והעמידו תלמידים הרבה"²¹ – ריבוי גדול של תלמידים העוסקין יחד בלימוד התורה.

– אע"פ שבכדי להתעמק יותר בענין נדרשת מנוחת הנפש (כמדובר כמה פעמים), שזו ישנה דוקא כשלאחר-מכן נמצאים לבד ("פאַר זיך אַליין"), וחושבים שוב ("מ'טראַכט נאַכאַמאַל איבער") – ביתר שאת וביתר עוז – את אותם הענינים שדוברו לפני כן באופן ד"לפול חברים" ובשקלא וטריא וכו' וכו', כמדובר כמה פעמים.

ז. והי רצון שמהדיבור בכל זה יתוסף בלימוד בפועל, ובהפצת הלימוד בפועל – הן נגלה דתורה והן פנימיות התורה.

והרי ע"י ה"יפוצו מעינותיך חוצה" בפועל ממש – זוכים לביאת דוד מלכא משיחא, ועד ל"מלכא משיחא", עד ל"משיחא" – תיכף ומיד ממש. וממילא זוכים ללימוד התורה מהקב"ה בעצמו – "תורה חדשה מאתי תצא"²².

18 ישע"י יא, ט.

19 פ"ה.

20 ראה אבות פ"ג מ"ב. שם מ"ו.

21 אבות פ"א מ"א.

22 ישע"י נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג.

שיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

ובזה גופא – הולכים "מחיל אל חיל" עד ל"ראה אל אלקים בציון"²³, "בנערינו ובזקנינו. . . בבנינו ובבנותינו", ולומדי תורה בראשם, ומפיצי לימוד התורה בראשם דראשם, "גדול המעשה יותר מן העושה"²⁴.

וממשיכים את היותנו יחד ("דעם זיין צוזאמען") מתוך שמחה וטוב לבב – בארצנו הקדושה, ושם – בירושלים עיה"ק, ושם גופא – בהר הקדש, שבו היתה לשכת הגזית, שהיא היתה מקומם של הלומדי תורה ופוסקי תורה, סנהדרין גדולה²⁵.

ותיכף ומיד מתקיים היעוד²⁶ "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועיצך כבתחילה", בתחילה לטבריא, כמוכא ברמב"ם²⁷ בתור פסק דין "שבטבריא עתידין לחזור תחילה", ותיכף ומיד אח"כ "ומשם נעתקין למקדש", ששם נמצאים כל ישראל יחד – בארץ הקדש גופא – בירושלים עיה"ק, ובהר הקדש, ובלשכת הגזית, שהיתה על צדו של המקדש, ב"מקדש אדני-י כוננו ידיך"²⁸,

כולל גם – אבן השתי' שבמקדש, שבמקומה נמצאים הן (ענינם של) הלוחות הראשונות והן הלוחות השניות, והן שברי לוחות – המעלה דבעלי תשובה²⁹, ועד "לאתבא צדיקיא בתובתא"³⁰, וכל הענינים גם יחד.

ח. ועוד ועיקר – שנעשה ה"עתידי לאתבא" את כאו"א מישראל, ואת כל בני ישראל, ולומדי תורה בראשם – לארצנו הקדושה, ולירושלים עיה"ק, וללשכת הגזית, ותיכף ומיד ממש.

ונתינת השליחות לצדקה תוסיף עוד יותר בכל הענינים האמורים, כך שתיכף ממשיכים כולנו ממעמד ומצב זה – בעמדנו ביום השלישי, ובשנת (כאמור לעיל) "הי' תהא שנת נפלאות בה", ושנת "נפלאות בכל מכל כל"³¹, אשר הגימטריא ד"בכל מכל כל" היא "קב"ץ"³² – להמעמד ומצב דקיבוץ גליות בפשטות, וקיבוץ גליות למקום הכי עיקרי – דאף של"טבריא עתידין לחזור תחילה" הרי, כאמור, מיד אח"כ "משם נעתקין לירושלים", ביחד עם כלל ישראל, כמדובר כמה פעמים,

וממילא נמצאים כולנו – "בנערינו ובזקנינו" ו"בבנינו ובבנותינו", והעיקר, תיכף ומיד ממש – בארץ ישראל, ובירושלים עיה"ק, ובהר הקדש, ובלשכת הגזית, עד לקדש הקדשים עם אבן השתי' שבו, שממנה הושחת כל העולם כולו³³.

(23) תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה.

(24) ב"ב ט, א.

(25) ראה מדות פ"ד מ"ד. רמב"ם הל' סנהדרין פ"ד ה"ב.

(26) ישעי' א, כו.

(27) הל' סנהדרין שם.

(28) בשלח טו, יז ובפרש"י.

(29) ראה המשך תרס"ו ע' פו ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 58.

(30) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, ד. האוינו עה, ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. ג. ב. וראה זח"ג קנ"ג, ב.

(31) ראה ב"ב טז, סעי'ב ואילך.

(32) תירושי הת"ס ב"ב יז, א.

(33) יומא נד, ב.

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ו תשרי ה'תשע"ג

ובמיוחד ע"י שכבר התפשט בכל העולם כולו הן הלימוד דפנימיות התורה והן הלימוד דנגלה דתורה, וכל התורה כולה, שזה מזרז עוד יותר – ובפרט בצירוף השליחות לצדקה – שכל ענינים אלו יהיו תיכף ומיד –

במקום העיקרי, ובזמן העיקרי – שהזמן העיקרי הוא תיכף ומיד, כיון שכבר "כלו כל הקיצין"³⁴... וגם הענין ד"עמדו הכן כולכם"³⁵ ישנו כבר, ובאופן שהכל מצוחצח³⁶... ועד ל"עמדו הכן כולכם" באופן דתכלית השלימות,

וממילא זוכים לתכלית השלימות דהגאולה האמיתית והשלימה, למטה מעשרה טפחים, ובזה גופא – הולכים "מחיל אל חיל" עד ל"ראה אל אלקים בציון",

ועוד ועיקר – תיכף ומיד ממש.

[אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהתמימים שיחיו שני שטרות של דולר, לתת אותם (או חילופם) לצדקה].

(34) סנהדרין צו, ב.

(35) אג"ק אדמו"ר מהר"י צ"ח"ד ריש ע' רעט.

(36) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

ביאור שיטת רש"י במספר העליות

הת' לוי יצחק שיחי' ליבעראוו
שליח בישיבה

בנוגע לטעם דמספר העליות איתא בגמרא [מגילה כג, א] :

"תני רב יוסף: גי' [בחול ובשבת במנחה], חמשה [ביום טוב], ושבעה [בשבת]; שלשה שומרי הסף¹, חמשה מרואי פני המלך², שבעה רואי פני המלך³."

ופירש רש"י [ד"ה חמשה מרואי פני המלך ושבעה רואי פני המלך] :

"שבעה הם כדכתיב³: 'שרי פרס ומדי' ומהם חמשה חשובים כדכתיב בסוף מלכים . . ."

דהיינו שמתוך שבעה משרי פרס ומדי היו חמשה שהיו יותר חשובים, ומביא ראי' מזה ש[בירמיה אומר שהיו שבעה רואי פני המלך ו]במלכים כתיב שהיו רק חמשה רואי פני המלך⁴, שמזה רואים ששייך שיהיו כמה מרואי פני המלך שהם יותר חשובים.

(1) מלכים ב, כה, יח. ירמיה, נב, כד.

(2) שם, יט.

(3) אסתר, א, יד. (ירמיה, שם, כה).

(4) ועיי' תוס' שמביא מהירושלמי שהשנים שלא נזכרו במלכים הם "סופרי הדיינים".

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ו תשרי ה'תשע"ג

ומקשה ע"ז תוסי' [ד"ה שבעה רואי פני המלך]:

". . . וקשיא לומר שתקנו חכמים כנגד ענינו של אותו רשע"

ולכך מפרש :

". . . פי' ר"ת אותן הכתובין בספר ירמיה, ובמלכים כתיב ה' ;

ובירושלמי מפרש שהשנים שלא הוזכרו במלכים הם סופרי הדיינים".

ועוד הקשה תוסי' הרא"ש על רש"י :

"פירש"י מרואי פני אחשורוש, ואינו מחוור שהרי מקדמי הכא קריאת

התורה למלכות אחשורוש לכך נראה לר"ת דהיינו ז' רואי פני המלך דירמיה

וסוף מלכים".

וצ"ל את קושיית תוסי' הרא"ש שהרי ממה נפשך אם מדובר כאן בתקנת

קריאת התורה עצמה זה הי' כבר בדור המדבר⁵, ואפי' א"ת ש[גם בקריאת

התורה של שבת] בדור המדבר תיקנו רק את עצם הקריאה הרי עזרא עלה

לא"י לאחרי בנין בית שני וכ"ש שעלה אחר פורים.

ואולי יש לתרץ את רש"י שזה שתיקנו שבעה היינו לא מפני שכך הי'

אצל אחשורוש אלא מפני שכך הוא דרך המלכות.

והא דלא מביא רא"י ממלך ישראל י"ל משום שבגמרא הלשון הוא

"שבעה רואי פני המלך", [שמשמע מזה שהיו רק שבעה] ובירמיה הלשון

הוא "מרואי פני המלך" [שמשמע מזה שהיו יותר משבעה⁶].

ועפ"ז אפשר לתרץ את קושיית תוסי' הרא"ש שאף אם לפועל התקנה

היתה לפני זמן אחשורוש מ"מ גם אז הי' הדרך שיש שבעה רואי פני המלך,

ומה שמביא מאחשורוש הוא רא"י לזה שכן הוא הדרך אצל מלכים.

(5) עיין בבא קמא פב, א.

(6) ואולי יש לבאר עפ"ז [לפי תוסי'] מדוע מותר להוסיף בעליות ועוד חזון למועד.

ביאור על מהר"ם על תוס' ד"ה שנים אוחזין

הרב מנחם מענדל שיחי' הכהן בראנשטיין

מביא התוס' וביאור המהר"ם

איתא בתוס' ד"ה שנים אוחזין בטלית:

"איידי דאיירי בהגוזל בתרא מחלוקת נסורת נגר ובעל הבית . . . תני
הכא נמי דיני חלוקות."

ומפרש מהר"ם דלפום ריהטא (בהשקפה ראשונה) התוס' בא לתת טעם
למה נשנית בבא מציעא אחר בבא קמא דמסתמא יש טעם בכל מסכת למה
נשנית אחר זו שלפניה וכל שכן בשתי בבות במסכת א'.

ומקשה התוס': "ואע"ג דבתרי מסכתא אין סדר למשנה ואיכא מ"ד
כולה נזיקין לאו חדא מסכתא הוא" וא"כ למה לי לתת טעם למ"ד זה?

ואינו מובן דמאי מקשה, איכא למימר דלמ"ד זו אכן אין צריך טעם
והטעם שמביא תוס' הוא רק לפרש הסדר למ"ד כולה נזיקין חד מסכת הוא?

ומפרש המהר"ם דאכן אין זה קושיא וכל התוס' צריך ללמוד בניחותא
ואע"ג פירושו ואפי' היינו שאין זה קושיא אלא הסברה וכין פירש מהר"ם
שי"ף.

ושוב הביא המהר"ם עוד פירוש (וכנראה שהוא מעדיף פירוש זה השני
מהא דמשתמש בלשון "לפום ריהטא" "אבל יש לישב" ובפשטות דנוח יותר
לפרש "ואע"ג" כקושיא) דמתחילה הוקשה להם למה התחיל התנא בדיני
חלוקת המציאה הוה ליה למיתני תחילה דין קנין מציאה עצמה במאי
נקנית, זאת אומרת דבאמת אין צריך ליתן טעם למה נשנית מס' זו אחר

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ז תשרי ה'תשע"ג

המסכתא שלפניה, אלא מכיון שקשה להם למה התחיל בשנים אוחזין מפרש דזהו מפני המשך המסכתות.

קושיות על ביאור המהר"ם

ועל ביאור זה מקשה המהר"ם שיף ג' קושיות:

תוס' בעצמו כותב שצריך בכל מס' טעם למה נשנית אחר זו שלפניה, א"כ איך מפרש המהר"ם דנותן טעם רק משום שהוקשה להם כו'?

תוס' מתרץ שכשלימד רבי לתלמידים לא הי' סדר בתרי מסכתות רק בחד מס' אבל כשחיברם יחד על הסדר חיברם גם בתרי מסכתות. וקשה דלפי ביאור השני במהר"ם לימד רבי את המשנה דהיי' רוכב על החמור המדבר בדיני מציאה גופא קודם משנת שנים אוחזין, ורק כשחיבר המשניות הקדים את משנת שנים אוחזין ולכאורה מכאן רואים שלימד את המשניות על הסדר?

אפי' בלא קושיא ע"כ צריך טעם כמו שמפורש במס' שבועות וסוטה?

ועוד יש לדייק לפי ביאור השני במהר"ם בסדר התוס'. בכדי לתרץ הקושיא למה התחיל בשנים אוחזין אם אין סדר בתרי מסכתות מביא התוס' סברא לומר שאף שבלמודם לא הי' סדר מ"מ בחיבורם יש סדר, ואח"כ מביא ראיי מהגמ' בשבועות וסוטה. ולכ' הי' צריך להביא ראיי מהגמ' ואח"כ הסברא שכלית שהרי ההכרח לומר סברא זו הוא מהגמ' בשבועות כמו שמדייק התוס' בשבועות שם; ועכ"פ ראיי מגמ' מפורשת חזק יותר מסברא שמחדש תוס'.

ותו בכלל מה הי' ההו"א של התוס' דמשום שבתרי מסכת אין סדר למשנה אי אפשר לפרש שמס' זו באה בהמשך למס' שלפני'ז, הרי יש גמ' מפורשת דאכן מס' א' באה בהמשך לחברתה. וזה שקשה להו מהא דבתרי מסכ' אין סדר למשנה צריך לתרץ אבל אין זה נוגע כ"כ לנו כאן כ"א הוה ליה להקשות זה שם בשבועות וסוטה.

ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

מתרץ את הקושיות הנ"ל

ויש לומר הביאור בכל זה דאכן לפום ריהטא משמע שתוס' מביאים טעם אף שלא הוקשה להם כלום [והמשמעות היא לא רק מזה שלא פירש הקושיא אלא דכן משמע מגמ' שבועות וסוטה וכן דרך התוס' בכמה מקומות ליתן טעם בלא קושיא, וכן הוא בתוס' הרא"ש ותוס' ר"פ כאן].

מכל מקום מחדש המהר"ם דכאן סובר התוס' [עכ"פ בההו"א משא"כ לפי המסקנא וכדלקמן] שאין צריך ליתן טעם בכל מסכת דאין מוכרח להיות קשר בין מסכת א' לחבירתה אבל ודאי גם לפי שיטה זו יכול להיות טעם לסדר המסכתות, ז. א. דכשרבי בחר איזה מסכת יהי אחר שלפניה יכול להיות שבחר סתם בלי טעם וגם יכול להיות שבחר דוקא במס' זו משום שיש קשר ביניהם ולפי זה אין ראוי משבועות וסוטה דיש טעם בכל מסכת למה נשנית אחר זו שלפניה דשם מכיון שיודעים שיש טעם מפרש הגמרא מה הוא הטעם, אבל בשאר מסכתות אין צריך טעם דאין סדר למשנה בתרי מסכתות.

ומה שדחק התוס' לפרש שיש קשר בין שתי המסכתות הוא קושיא של המהר"ם. אלא שזה אתי שפיר למ"ד דכולא נזיקין חד מסכת הוא, אבל למ"ד דלאו חד מסכת הוא קשה. ועל זה תירץ דיש סדר בחיבורם. ועפ"ז מתורצת רוב הדיוקים דלעיל.

אלא דעדיין צריך לתרץ קושיא ב' של המהר"ם שי"ף. והביאור בזה לפי דיוק הלשון בתוס' הרא"ש דרבי סידר המשנה בכללות קודם לימודו עם התלמידים ולכן התחיל מס' בבא מציעא בשנים אוחזין. ומה שאין סדר לענין מחלוקת ואח"כ סתם, היינו משום דהמסקנא לא קבע רבי עד שעת לימודו עם התלמידים.

ביאור בתוס' ד"ה קידה על אפיים

הת' שלום שיחי' פופר
תלמיד בישיבה

איתא בגמ' [מגילה כב, ב] :

"תנו רבנן קידה על אפיים שנאמר ותקד בת שבע אפיים ארץ"¹

ופירשו התוס'² :

"לא מכח הקרא הוא מפיק לה דהא כתיב נמי (ישעיה מט) אפיים ארץ
ישתחו לך אלא הכי גמיר ליה מרביה דגבי לשון קידה שייך אפיים".

ולכאורה צ"ל דהרי יש פסוק (בתורה) שכתוב בו³ "וישתחו אפיים ארצה"
ולמה מביא פסוק מנביאים?

ויש לתרץ שהפירוש בפסוק "וישתחו אפיים ארצה" הוא שנוסף לכך
שהיתה השתחואה היתה גם "אפיים ארצה" וכמו שפי' האבן עזרא [ד"ה
אפיים] :

"עד שם אפיו בארץ והם הנחירים שהם גבוהים על הפנים".

וראה גם תולדות יצחק שם :

"... . תמצא עשרה חילוקים בענין אלו המלאכים, בין אברהם ללוט . .
חמישית, באברהם וישתחו ארצה, ובלוט אמר וישתחו אפיים ארצה . . וני"ל
להשיב לכל אלו הספקות בתשובה אחת, והוא שמעלת אברהם גדולה מאד
על לוט . . לפיכך לא השתחווה השתחוויה כל כך גדולה כלוט, ולזה אמר בלוט
וישתחו אפיים ארצה, ואע"פ שהשתחוויה הוא פשוט ידים ורגלים, יותר
השתחוויה הי' אפיים, שנתן גם פניו בארץ . . ."

(1) מ"א א לא.

(2) ד"ה קידה על אפיים.

(3) בראשית יט א.

ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

דהיינו שלוט השתחוחה השתחוחה יתירה ואי"ז השתחוחה רגילה, ועפי"ז א"ש מדוע אינו מביא רא"י מכאן.

בנין ירושלים לפני קיבוץ גלויות

הת' שלום דונער שיחי' ליבעראוו
תלמיד בישיבה

בנוגע לסדר הברכות בשמ"ע איתא בגמ'¹:

"... ומה ראו לומר קיבוץ גלויות לאחר ברכת השנים דכתיב ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא וכיון שנתקבצו גלויות נעשה דין ברשעים. . וכיון שנעשה דין מן הרשעים כלו הפושעים. . וכיון שכלו הפושעים מתרוממת קרן צדיקים. . והיכן מתרוממת קרנם בירושלים שנאמר שאלו שלום ירושלם ישליו אוהביך וכיון שנבנית ירושלים בא דוד. ."

ולכאורה צריך להבין דהלא ידוע שבנין ירושלים קודם לקיבוץ גלויות כדכתיב "בונה ירושלים ה'" ורק אח"כ "נדחי ישראל יכנס"² ומדוע אין אומרים ברכת ולירושלים דהיינו בנין ירושלים, לפני ברכת תקע בשופר דהיינו קיבוץ גלויות?

ואבקש מקוראי הגליון להעיר בכל הנ"ל.

(1) מגילה יז, ב.

(2) ראה ברכות מט א ורש"י שם. תנחומא נח יא. זוהר חלק א דף קלד. תיקונים חדשים תיקונא תלתין ותמניא. עמק המלך שער טז פרק יב.

וראה גם פרי צדיק פרשת החודש אות ג, "וזהו ראשון לציון הנה הנם שמקודם בונה ירושלים ה' ואחר כך נדחי ישראל יכנס ועל ידי. . בנין בית המקדש. . ואז נדחי ישראל יכנס. הרי דהסדר שמקודם צריך להיות קיבוץ והתאחדות ישראל ע"י המלך. . ואח"כ הוא בנין ביהמ"ק, לעת"ל ייטיב ה' עמנו לבנות בהמ"ק מקודם שבהופיע אור בהמ"ק יהי' זה סיבה לקיבוץ".

וראה גם אגרת כ"ק אדנ"ע בנוגע לשלילת "אתחלתא דגאולה" (נדפס באג"ק שלו ח"א ע' שח והלאה) באריכות.

כתיבת ספרים בכל לשון

הת' שלום שיחי' פופר
תלמיד בישיבה

בנוגע לכתיבת ס"ת ונ"ך בשאר לשונות איתא במשנה [מגילה ח, ב]:

"... הספרים נכתבים בכל לשון... רשבי"ג אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יוונית".

וע"ז מקשה הגמרא:

"ורמינהו מקרא שכתבו תרגום [ספר שכתוב בלשון הקדש הראוי לכתוב בו מקרא, כתבו לשון ארמי – רש"י] ותרגום [שהי' ראוי לכתוב בו תרגום כגון יגר שהדותא] שכתבו מקרא [גלעד, וכגון תרגום של דניאל ועזרא], וכתב עברי [או שלא שינה את הלשון אבל שינה את הכתב שכתבו בכתב של עבר הנחר...], אינו מטמא את הידים [דהיינו שאין בהם קדושת ספרים – ש.פ.]."

הגמרא מביאה תירוץ:

"אמר רבא לא קשיא כאן בגופן [כתיבה – רש"י] שלנו [מתניתין דקתני בכל לשון שלא שינה את הלשון, וברייתא בגופן שלהן], כאן בגופן שלהן".

ואח"כ דוחה הגמרא תירוץ זה:

"במאי אוקימתא לההיא, בגופן שלהן, מאי אריא מקרא שכתבו תרגום שכתבו מקרא, אפילו מקרא שכתבו מקרא ותרגום שכתבו תרגום נמי, דהא קתני עד שיכתבנו אשורית על הספר ובדיו".

וצ"ל ההו"א של הגמרא דלכאורה מאי גרע תרגום שכתבו מקרא מכתבו בכל לשון בגופן שלנו?

ואבקש מקוראי הגליון להעיר בכל הני"ל.

מניח ידו תחת ידה

הת' יוסף יהודה שיחי' שטואקס
תלמיד בישיבה

בנוגע למנחת סוטה איתא במשנה¹:

"ונותנה על ידה וכהן מניח ידו מתחתיה ומניפה".

ומקשה על זה בירושלמי² דלכאורה זה כעור [היפך הצניעות] שישים הכהן ידו תחת יד האשה ויגע יד הכהן ביד האשה? ומתוך בירושלמי שהיו מניפים על ידי מפה ובמילא לא נגעו ידיהם זה בזה.

וממשיך ומקשה על זה שלכאורה זה הוי חציצה, כי הכהן והאשה צריכים לאחוז שניהם בכלי ולהניף ואם יש מפה בין יד הכהן והכלי זה לכאורה הוי חציצה?

ומתוך שהיו מניפים בלי מפה, ובנוגע לזה שזה לכאורה היפך הצניעות לא קשיא כי הוי מניף עמה כהן זקן, ומתוך עוד תירוץ על זה שאפילו כהן צעיר אין בעי' שיניף עמה [ויגעו ידיהם זה בזה] מפני שאין היצר הרע שולט לשעה.

וצ"ל את התירוץ הראשון [שהי' עושה זה כהן זקן] דלכאורה מצינו בגמ'³ מעשה על ר' חייא בר אשי שהי' מתפלל בכל יום שהקב"ה יצילהו מיצר הרע, ואשתו שמעה ורצתה לנסותו, ואף שהי' זקן (כדמוכח מזה שפירש מאשתו מחמת זקנה⁴) החזירו היצר הרע לנערותו! ולכאורה רואים

(1) סוטה יט, א.

(2) פ"ג הלכה א.

(3) קידושין פא, ב.

(4) עיין בהגהות רד"ל איך שפירש את דברי רש"י, וראה גם כעין זה באגרות משה אבן העזר ד סה י; אמנם לפי המהרש"א איך שפירש את דברי רש"י, לא פירש ר' חייא בר אשי מחמת זקנה אלא שהיא היתה

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ז תשרי ה'תשע"ג

מכאן שאף בזקנים שולט היצר הרע, ואיך זה יתאים עם הנאמר בירושלמי
הני"ל שמשם משמע שאין היצר הרע שולט בזקנים?

ואבקש מקוראי הגליון להעיר בכל הני"ל.

סבורה שפירש מחמת זקנה וכששמעה שהוא מתפלל הבינה שאינו כן ולכן התקשטה, וראה גם על דרך זה
במקנה ובהגהת הרד"ל הני"ל (שאמר "לולי פירש"י הני"ל") עיי"ש.

בענין הנ"ל

הת' שלום שיחי' פופר
תלמיד בישיבה

בנוגע למנחת סוטה אי' בירושלמי¹:

"כתיב² 'ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאות' וכי על ידו הוא מניף, ולא על ידה הוא מניף? אלא מיכן שהוא נוטלה מתוך כלי חול ונותנה בכלי שרת וכהן מניח את ידו תחתיה ומניפה. ואין הדבר כאור [דהיינו כמו כעור]? מביא מפה. ואינו חוצץ? ומביא כהן זקן, אפי' תימר ילד שאין יצר הרע מצוי לשעה."

ובתוס'³ אמרו דלאו דוקא מניח ידו תחת יד האשה ממש דאם כן יד האשה חוצצת בין יד הכהן והכלי, אלא שהכהן אוחז בשפת הכלי מלמטה והאשה אוחזת מלמעלה וזה נקרא "תחת יד הבעלים".

ובנוגע להאמור בירושלמי שזה כעור באם מניח ידו תחת ידה (שלכאורה לפי פירושו של תוס' שאין ידיהם נוגעים זה בזה כי אינו מניח ידו תחת ידה ממש, אלא שהוא אוחז בשפת הכלי כנ"ל), מסביר שפעמים שנוגעין ידיהם זה בזה על ידי שמתעסקין בתנופה.

וצריך להבין דאם כן מדוע הוי מפה חציצה דלכאורה יכולים שניהם לאחוז בכלי ממש, ומכל מקום יכולים לשים מפה בין ידיהם שלא יגעו ידיהם זה בזה?

ואבקש מקוראי הגליון להעיר בכל הנ"ל.

(1) פ"ג הלכה א.

(2) במדבר ה, כה.

(3) מנחות סא, ב, ד"ה כהן מניח ידו תחת ידי בעלים ומניף; וכן הוא בתוס' סוכה מז, ב, ד"ה כהן מניח

ידו תחת יד הבעלים ומניף.

גאולה ומשיח

אוה"ע אינם רוצים הגאולה?

הת' **אברהם משה שיח' דייס**
שליח בישיבה

בסיומו דשיחה ליי"ב-י"ג תמוז בלקו"ש ח"ד¹ אומר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:

"און כאטש אז עס וועט אויך דאן נישט ווערן אויס וועלט, עס וועט בלייבן א וועלט מיט א סך אומות, ווי ער זאגט אין הפטרה: "בקרוב עמים רבים", און עס וועלן זיין "בהמות יער", זיי וועלן די גאולה פון אידן ניט וועלן ליידן, און פונדעסטוועגן, ניט נאר "לא יקוה לאיש ולא יחל לבני אדם", נאר "צפון תניי" אז צפון אליין וועט מוזן מסייע זיין צו דער גאולה, און עס וועט זיין דער "ובני ישראל יוצאים ביד רמה" – 'בריש גלי', בביאת משיח צדנו בקרוב ממש."

והנה, הנ"ל אודות התנגדות האומות הוא (לכאורה) בסתירה להמבואר בשיחות בשנים האחרונות, שבשנים אלו מפליא כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אודות זה שאומות העולם כבר עכשיו מסייעים לבני ישראל (מרצונם הטוב!) ושמוכנים לגאולה.

¹ ע' 1061.

שיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

ואצטט כמה מהם :

"די² עניני העולם עצמו און די אומות העולם עצמם (אויך בזמן הגלות) זיינען (באמת) מסייע צו דער עבודה פון ברענגען די גאולה.

ויש לומר, אז שטייענדיק בסוף זמן הגלות, סמוך צו דער גאולה – קומט ארויס דער סיוע בגלוי יותר.

. . . בדורות האחרונים – לעבן (רוב) אידן אין מדינות וואו עס הערשט א מלכות של חסד, אנהויבנדיק פון מדינה זו (וואו עס געפינען זיך רוב מנין ובנין פון אידן) וואס איז מסייע אידן צו דערגרייכן א גאולה פנימית בעבודתם, ביז – אז זיי וועלן טאן די עבודה וואס וועט ברענגען די גאולה כפשוטה, און דעמולט וועט דער מלכות (של חסד) אויך מסייע זיין אידן צו זיך אומקערן אין ארץ ישראל (בלשון הכתוב: והביאו את כל אחיכם גוי).

און בשנה האחרונה זעט מען אז ווי דער יחס צו אידן איז נתפשט געווארן אין נאך מדינות, ביז אויך במדינה ההיא, וואו עס זיינען (ביז לאחרונה) געווען הגבלות בנוגע צו דעם חירות פון אידן בעבודתם בתומ"צ און אויך בנוגע צו דער ארויסגיין ממדינה ההיא – איז דער יחס איצטער איבערגעקערט געווארן, אז זיי לאזן אידן מקיים זיין תומ"צ, און לאזן אידן ארויס פון דארט (אן די הגבלות פון אמאל) ואדרבה – זיי זיינען נאך מסייע די אידן צו פארן אין ארץ הקדש. מעין הכנה צו דער סיוע פון אוה"ע אז אידן זאלן ארויסגיין פון גלות און גיין אין ארץ הקדש בגאולה האמיתית והשלימה. . ."³

² שיחת אהו"ק תנש"א.

³ להעיר שבשיחה זו אפ"ש ללמוד חידוש נפלא בזמננו לגבי כל הדורות שלפ"ו.

וזאת, ע"פ מש"כ בסש"ב ספ"א: "נפשות אומות העולם הן משאר קליפות טמאות שאין בהן טוב כלל כמ"ש בע"ח שער מ"ט פ"ג וכל טיבו דעבדין האומות לגרמיייהו עבדין וכדאיתא בגמרא ע"פ וחסד לאומים חטאת שכל צדקה וחסד שאומות העולם עושין אינן אלא להתיהר כו".

והנה בשיחה זו מפליא כ"ק אד"ש אודות זה ש"די מדינה (וואס איז מיוסד אויף צדקה וחסד, כידוע) האט אויסגענוצט איר שטארקן כח צו ארויסהעלפן און ראטעווען מענטשן במקום רחוק בעולם (ווייט אוועק פון דער מדינה) אע"פ וואס דורך דעם קומט ניט א תועלת ישרה צו תושבי מדינה זו. . . וואס דערביי זעט מען די רחמנות פון תושבי מדינה זו: בשעת זיי האבן געהערט און געזען ווי מענטשן ליידען – איז הגם אז זיי זיינען ניט זייערע קרובים, און האבן מיט זיי קיינמאל קיין שייכות ניט געהאט – איז די

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ו תשרי ה'תשע"ג

ובשיחת יום ב' פ' בא, ג' שבט; וש"פ בא, ו' שבט התשנ"ב:

"מיזעט בפועל (ווי גערעדט כמ"פ לאחרונה) ווי די אומות העולם בכו"כ מדינות זיינען מסייע אידן אין זייער עבודה (ע"ד און נאכמער ווי ס'איז געווען בא יציאת מצרים ביז אז אויך מדינה ההיא וועלכע איז געווען סגורה ומסוגרת א ריבוי שנים, און מ'האט פון דארט ניט ארויסגעלאזט אידן און זיי ניט דערלאזט צו מקיים זיין תומ"צ בשלימות וכו' – איז לאחרונה נשתנה געווארן מן הקצה אל הקצה, און איצטער איז ניט נאר וואס מ'לאזט אידן זיך פירן דארט ווי ביי זיי קומט אויס, און מ'לאזט זיי פון דארט ארויספארן, נאר נאכמער - מ'איז זיי דערצו מסייע.

ביז אז מיזעט היינט בפועל אז נוסף לזה וואס אידן זיינען "הכן כולכם" צו דער גאולה, שטייען אויך די אומות העולם "הכן כולכם" אז אידן זאלן שוין ארויסגיין פון גלות און גיין אין ארץ ישראל בגאולה האמיתית והשלימה . . ."

ואולי יש לומר הביאור בזה ע"פ המובא בשיחת ש"פ ויצא תשמ"ח שכותב שם הע' 112: "דאף שהמלאכים הודיעו ליעקב שעשו עדיין אינו מוכן לגאולה — הרי, לאחר "מעשינו ועבודתנו כל זמן משך - הגלות", עד לאריכות הגלות ביותר כו', כולל גם הפעולה על אוה"ע לקיים מצות שנצטוו בני נח (רמב"ם הל' מלכים ספ"ח) בודאי שגם מצד עשו יכולה כבר להיות הגאולה, "אז אהפוך אל העמים גוי לעבדו שכס אחד (צפני' ג' ט', רמב"ם הל' מלכים ספ"א). " וזאת שהלקו"ש המובא בתחילת ההערה זה הוא מתוך שיחות שנאמרו ב"ב – י"ג תמוז תשכ"ב שאז לא הי' שום פעולה

מדינה נתעורר געווארן צו זיי העלפן. בהתאם צו דער שיטה פון מדינה זו בעניני צדקה, אז מ'העלפט ארויס מענטשן בכל העולם כולו, און מען ווארט אפילו ניט אז מ'זאל בעטן הילף.

עד"ז איז אויך ידוע אז בימים האחרונים איז מנהיג מדינה זו ארויס מיט א הכרזה והוראה מפורטת בנוגע צו חינוך הנוער. בהתאם לזה וואס בתחלת נשיאותו האט ער מכריז געווען אז זיין שאיפה איז צו געדענקט ווערן אלס דער "עדזשוקיישען (חינוך) פרעזידענט", צוליב די פעולות ושינויים גדולים לטוב וואס ער וועט איינפירן צו מחזק זיין דעם חינוך אין דער מדינה".

והיינו שאוה"ע עוורים זל"ז מבלי לקבל תועלת (דאס זה בשביל תועלת דהיינו שלא נשתנה דבר, אז מהו החידוש בדבר שע"ז רואים שמוכנים לגאולה וכלשון הרב "די אוה"ע (אויך בזמן הגלות) זיינען (באמת) מסייע צו דער עבודה פון ברענגען די גאולה). ועצ"ע. ואבקש מקוראי הגליון להעיר בענין זה.

ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

על אוה"ע בנוגע לז' מצות שלהם, משא"כ בתנש"א לאחרי שבעה שנים
שכ"ק אדי"ש מה"מ עורר בנוגע לזה, אוה"ע כבר מוכנים לגאולה.

עונש הגויים – דבר רצוי או בלתי רצוי

הת' **אברהם משה שיחי' דייס**
שליח בישיבה

בהתוועדות קודש ש"פ פנחס, מבה"ח תמוז ה'תנש"א אמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בנוגע לסיום של הפטרה דפרשת פנחס "רעה תבא עליהם נאם ה'", דלכאורה, ידוע הכלל ש"מסיימים בטוב", ואילו סיום הפטרה זו הוא לכאורה בענין בלתי רצוי?

הביאור בזה: במה דברים אמורים שאין מסיימים בענין העונש – כשכל ענין העונש הוא ענין בלתי רצוי; משא"כ בנידון דידן אין זה ענין בלתי רצוי ח"ו, אלא כוונת ותכלית העונש כאן הוא ענין של זכות – שעיי"ז נעשה ענין טוב, וע"ד "זדונות נעשה לו זכיות" ועד זכיות ממש, שגם כאשר ישנו הענין ד"זדונות" כפשוטו או דבר הדומה לזה וכיו"ב, או דבר שביחס לערכו ומדריגתו הוא "זדונות", ע"ד "תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו" שהוא ענין הכי חמור) – הרי זה הופך לענין רצוי, "זכיות"¹.

(1) וע"ד מ"ש הרמב"ם הל' תשובה פי"ג ה"ה (מובא בשיחה דש"פ וילך תשנ"ב ובכ"מ) ש"כל העולה לקרות בתורה פותח בדבר טוב ומסיים בדבר טוב אבל פרשת האזינו קורא הראשון עד זכור ימות עולם..ולמה פוסקין בה בעניינות אלו מפני שהן תוכחה כדי שיחזרו העם בתשובה".

ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

וקשה, כי כפי שיוכח הקורא לקמן, הפסוק מדבר על העונש שה' יעניש את אוה"ע שמצירים לישראל, שבנוגע אליהם משתמשים בביטוי "שבירתן זהו תקנתן", ולכאורה לא מתאים סגנון הדיבור הנ"ל שח"ו לומר שהעונש הוא דבר בלתי רצוי וכו':

וזהו לשון הפסוק בשלימותה (ירמי' ב, ג) "קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רִאשִׁית תְּבוּאָתָהּ כֹּל אֲכָלֶיךָ וְאֲשָׁמוּךָ תִּבְאֵ אֲלֵיָהֶם נְאֻם ה' . ופ"י המצו"ד "כל הגוזלים ומכלים את ישראל יהיו אשמים והרעה תבא אליהם, רצה לומר, אף שישראל יהיו נמצאים ביד האומות בעבור חטאם עם כל זה אה"י נפרע בסוף מן האומות על שהרעו להם".

ויש לומר הביאור בזה ע"פ השיחה הראשונה (סימן א') של קונטרס דבר מלכות י"ב שחולק ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. שם כותב (סעיף ט"ז) לגבי "החידוש בענין הרביעי [ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד]" שהראיה מן התורה לזה הוא מהפסוק "והי' ירשה שער אוביו" - א.מ.]. לגבי הענין השלישי "ילחם מחלמות ה'" ונצחון האומות - "ומשלו מים עד ים", מובן מלשונות אלו גופא "ומשלו . . ירשה", "וילחם . . ויתקן את העולם", ובדוגמת החידוש של ירושה על כיבוש :

הענין של מלחמה ונצחון – כיבוש מלחמה הוא באופן של "קרקר" ו"משלו" – שליטה, היפך הרצון והמציאות של זה שכובשים אותו; משא"כ ענין הירושה "והי' ירשה שער", הוא אדרבא, שנחלים דבר שקרוב ושייך אליו, ולא שכובשים ושולטים על הזולת.

ועד"ז מובן שהחידוש של "ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד", על "ילחום מחלמות ה' . . ונצח כל האומות שסביביו", שהם גופא מכירים את האמת של מלכותו של מלך המשיח [וכמרומו ומפורש בסיום ההלכה (שנשמטה ע"י הצנזור)] "וכשיעמוד המלך המשיח באמת ויצליח וירום (וי)נשא מיד הם כולם חוזרין ויועדים ששקר נחלו אבותיהם ושנביאיהם ואבותיהם הטעום"] ונפעל בהם "לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד".

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ז תשרי ה'תשע"ג

ומהני"ל אפשר להסיק שאף שבפשטות זה שמשיח לוחם בשונאי ישראל הוא דבר מאוד רצוי אבל לגבי התכלית והכוונה שהאומות עצמם יכירו במלך המשיח ויקראו בשם ה' זה דבר בלתי רצוי.

ועד"ז י"ל שהוא הכוונה בנדו"ד כשאומר ש"רעה תבא עליהם נאם ה'" אינו "ענין בלתי רצוי ח"ו, אלא כוונת ותכלית העונש כאן הוא ענין של זכות – שע"ז נעשה ענין טוב", שע"י העונש הם עצמם יבאו להכיר בה' ובמעלת עמו ישראל.

הסכמת המשפחה לנישואי יצחק ורבקה

הת' **מנחם מענדל** שיחי' **ברוין**
תלמיד בישיבה

בנוגע להסכמת המשפחה לנישואי יצחק ורבקה כתיב¹: "נקרא לנערה [רבקה] ונשאלה את פיה", ופירש רש"י: "מכאן שאין משיאין את האשה אלא מדעתה".

וצ"ל דלכאורה כבר הסכים בתואל על עצם השידוך כדכתיב²: "הנה רבקה לפניך קח ולך", ועכשיו ששאלו שאלו רק האם רוצה ללכת עכשיו או להמתין "ימים או עשור", ולא אם רוצה להינשא, ואם כן איך רש"י לומד מכאן דין בקידושין ש"אין משיאין את האשה אלא מדעתה"?

ואבקש מקוראי הגליון להעיר בהנ"ל.

(1) בראשית כד נו.

(2) שם נא.

גיור רחב הזונה

הת' שלום דונער שיחי' ליבעראוו
תלמיד בישיבה

בנוגע לרחב הזונה איתא ברד"ק על יהושע פרק ו פסוק כה :

"... ויש מי שאומר כי כשנכנסו מרגלים ששלח יהושע ביריחו נתגיירה ועדיין לא נכנסו ישראל לארץ וכל זה למי שאמר כי כתיב לא תחתן במ בגיותן כתיב".

ועד"ז איתא בספר הלכות גדולות הלכות נחלות¹ :

"... ואי קשיא לך רחב הזונה דאיגיירא ונסבה יהושע . . ומר רב יהודאי גאון אמר כשנכנסו מרגלים דיהושע איגיירא ועדיין לא נכנסו ישראל לארץ".

ולכאורה צ"ל איך גיירוה מרגלי יהושע אם צריך ג' מישראל לגייר² והם היו רק ב'?

ואולי יש לתרץ ע"פ לשון המלבי"ם³ " . . אמרה הגם כי אחר שתעברו את הירדן לא תחיו כל נשמה עתה השבעו טרם עברתם את הירדן, שהי

(1) סימן מח.

(2) ראה קידושין סב, ב; גר צריך שלשה מאי טעמא משפט כתיב ביה כדין.

ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

להם רשות לקבל גרים המשלימים עמם, כמ"ש חז"ל שלש פרוזדוגמאות שלח יהושע וכו' הרוצה להשלים ישלים, ובשגם שהתגיירה וקבלה מלכות שמים כמ"ש כי ה' אלהיכם הוא אלהים וכו' . . . " שעפ"ז אוי"ל שמה שכתוב נתגיירה היינו שקיבלה מלכות שמים והבטיחיה שיגיירה כשיכנסו לארץ, ולא שנתגיירה ממש, ואוי"ל שגם במקרה כזה לא שייך הדין ד"לא תחיה כל נשמה" מכיון שכבר קבלה עליה להתגייר; ועדיין יש צריך עיון.

הוספה

אחר משפט הספרים הי' תביעה נגד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שכביכול דבריו במשך המשפט גרמו לאלימות וכו' בכ"ו תשרי הגיעה הפסיקה ש"דידן נצח" על כן מגישים אנו בזה יומן מפורט מהיום שהוא משולב מתוך כמה יומנים.

כ"ק אד"ש ירד לתפילת שחרית ב10:40 (מאוחר מהרגיל). כשנכנס עודד בידו את שירת "דידן נצח".

בערך בשעה 12:00 נודע ב770 ש"דידן נצח! הידיעה התקבלה בשמחה רבה והקהל החל באמירת לחיים.

כאשר נכנס המזכיר הריל"ג לכ"ק אד"ש להודיע ש"דידן נצח", שאלו כ"ק אד"ש האם הקהל אמרו לחיים? ריל"ג: ודאי! כ"ק אד"ש שאלו: מיט הגבלות אדער אן הגבלות? ענה הריל"ג: כל אחד כפי שהוא מרגיש. אמר לו כ"ק אד"ש: ס'איז טאקע א שנת ניסים, אבער ס'זאל זיין מיט הגבלה.

לפני הצהריים התקיים כינוס תלמידי השלוחים העולמי.

לפני תפילת מנחה הקהל החל בריקודים. בשעה 3:15 נכנס כ"ק אד"ש לתפילה כשהוא לבוש בסירטוק משי ומגבעת מחודשת. הקהל שרו בחזק "דידן נצח", כשהגיע לבימה הסתובב לעבר הקהל והניף את ידו הקדושה בעוז (כשעדיין אוחז בסידורו). כשהגיעו ל"שים שלום" ניגן החזן וכ"ק אד"ש עודד בידו הקדושה על השטענדער. כמו כן ב"אל תירא" ו"אך צדיקים" עודד חזק על השטענדער.

הי' ניכר השמחה על פני כ"ק אד"ש.

שיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קווינס

אחרי מנחה התקיימה ב770 למטה התוועדות חסידים עם הרה"ח ר' גרשון מענדל שיחי' גרליק שליח כ"ק אד"ש במילאנו, ההתוועדות נמשכה עד מעריב.

בשעה 6:30 לערך ירד כ"ק אד"ש למעריב, כשכנס עודד את שירת "דין נצח".

לאחר מעריב אמר שיחה בו הורה בין היתר להקים מוסדות חדשים.

לאחר מעריב החל הקהל לרקוד, ובשעה 9:30⁵ נערכה התוועדות חסידים גדולה (ע"י אגוח"ח) ב-770.

בשעה 10:00 נערכה ב770 התוועדות חסידים גדולה בניהולם של אגודת חסידי חב"ד, שסיפרו את "פרשת הגאולה".

על הבימה שהיתה בצד המעריב של 770 ישבו חברי אגודת חסידי חב"ד חברי הברד"ץ דהשכונה ורבנים ואורחים חשובים. הדוברים הדגישו שוב ושוב שזה הניצחון הכי גדול, יותר מה"דין נצח" הקודם, וכאן נגלה כבוד של כ"ק אדמו"ר שליט"א לפני העמים וכו' וכו'.

בין הנואמים דיבר הר' י. קרינסקי (ממזכירי כ"ק אד"ש וחבר אגודת חסידי חב"ד) וסיפר בהקשר לבקשת כ"ק אד"ש בשיחה היום להקים מוסדות חדשים - שלפני זמן מה ביקש כ"ק אד"ש מהם את הרשימה הכללית של כל מוסדות חב"ד ברחבי תבל, כשהגישו את הרשימה העיר כ"ק אד"ש "אבער קיין טויזנט איז נישטא". משבוע לשבוע גדלה הרשימה אך עדיין לא הגיעה למספר אלף. בערב ר"ה האחרון הודיע כ"ק אד"ש שירשמו ויתנו המחאות לכל המוסדות ברחבי תבל לרגל שנת המאתיים להולדת הצ"צ, והוסיף שירשמו אלף המחאות. כפי שהבנו - המשיך הרב קרינסקי כונתו של כ"ק אד"ש היתה שגם מוסדות חדשים שיקימו כעת, עד שיגיעו למספר אלף, יזכו לקבל מההמחאות הנ"ל.

לאחר מכן דבר ר' י. כהן שי' שעתה הוא הזמן להתחזק בכבודו של כ"ק אד"ש ואפי' בדברים קטנים, ולדוגמא: באמצע התפילה וההתוועדות של כ"ק אד"ש, גם בין השיחות צ"ל שקט מוחלט.

ר' יוסף וינברג שי' הזכיר שכעת כבר חזקה לדין נצח שכן זהו בפעם השלישי (פעם ראשונה בה' טבת ופעם שניה בכ"ז חשוון).

קובץ לאפשה לה – שבת בראשית – כ"ו תשרי ה'תשע"ג

ר' דוד רסקין אמר שזהו ע"ד ג' תמוז שלחסידיים הוא יו"ט גדול יותר מי"ב תמוז כיון שאז ניצלו חיי הרבי עצמו. ועד"ז בנדו"ד זהו דידן נצח בכבודו של כ"ק אד"ש עצמו ולא כבמשפט הקודם.

עוד דיברו: ראש"ט, הרב מארלאו ועוד.

לאחר גמר ההוועדות הרשמית ב12:00 לערך, החלו להתוועד קבוצות קבוצות חסידיים ותמימים והיו ריקודים של "דידן נצח" עד אור הבוקר.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הסתפר הלילה לאחר מעריב.

לזכות
חברי המערכת שיחיו

הת' אברהם משה בן עטא לאה

הת' דובער בן נחמה דינה

הת' לוי יצחק בן שטערנא שרה

הת' שלום בן ליאורה רבקה

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אכי"ר

ויהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו,
חסידיו ומכלל ישראל, ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה
בעיני בשר בקיום נבואתו העיקרית
- בשורת הגאולה -

"לאלתר לגאולה", ו"הנה זה (משיח) בא"
ומי"ד ממ"ש יתגלה לעין כל ויוליכנו קוממיות
לארצנו הק' ויבנה מקדש במקומו ויקבץ נדחי
ישראל בגאולה האמיתית ושלימה
תיכף ומי"ד ממ"ש

יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

*

לע"נ

הילד החייל בצבאות ה'
הת' אברהם דוד ע"ה
בן
יבלח"ט ר' שניאור זלמן שיחי'
ליבעראוו

יה"ר שיקויים במהרה היעוד
"והקיצו ורגנו שוכני עפר"
והוא בתוכם